

Gouden Regels voor Genealogen

door GotGenealogy.com, vertaling: Pieter van de Sanden

1 Spelling is onbelangrijk

Vroeger konden de mensen niet overweg met spelling en velen konden nauwelijks schrijven. Dus de klank van een naam is belangrijker dan hoe het wordt geschreven. Gebruik dus 'wild cards' bij het zoeken naar allerlei varianten van namen.

2 Veronderstel niets

Controleer al je gegevens. Ga er niet zomaar van uit dat een bepaald document goed of fout is. Probeer altijd andere onafhankelijke bronnen te vinden om je gegevens zo goed als mogelijk is bevestigd te krijgen.

Controleer, controleer, controleer. Veronderstel bijvoorbeeld niet zo maar dat:

- je voorouders getrouwd waren
- informatie uit volkstellingen accuraat is
- vitale documenten juist zijn
- alle gegevens van je voorouders altijd zijn vastgelegd

3 Neem discretie in acht

Lieg nooit in je genealogische rapporten. Wees discreet bij het vermelden van informatie uit de familie, zeker als het om levende verwanten gaat.

4 Altijd je bronnen vastleggen, ook al spreken ze elkaar nog zo tegen

Gedurende je onderzoek verzamel je steeds meer gegevens en dat eens schijnbaar tegenstrijdige bewijsstuk kan later precies dat stukje uit de puzzel zijn om je theorie te bewijzen of af te wijzen. Noteer daarom consequent de bron van je gegevens. Daar zijn standaard formats voor, maar ook als je dat zelf hebt ontworpen, blijf het dan consequent gebruiken. Als je wilt dat je nageslacht je constructies moet kunnen volgen, leg dan altijd vast waar je de gegevens vandaan hebt.

5 De meeste datums zijn 'omtrent'

Als je geen exacte datum hebt of als verschillende bronnen elkaar tegenspreken, is het prima om te vermelden dat iemand "circa 1845" is geboren of in "mei 1915" stierf.

6 Ben je ergens niet zeker van, vermeldt het dan

Toekomstige stamboomonderzoekers zullen je dankbaar zijn voor je eerlijkheid, als je gewoon vermeldt dat je een bepaald feit niet kunt bewijzen of dat je "vermoedt" dat iets zus of zo in elkaar steekt. Maak het niet mooier dan het is en knoei niet met de feiten. Nooit.

7 Alles online is niet mogelijk

Er is niets mooiers dan online werken met je computer om nieuwe bronnen te vinden en scans van originele documenten; en zelfs om contact te zoeken met verwanten. Maar voor genealogen is het internet nooit een vervanging voor het prachtige werk van bibliotheken, archieven en historische verenigingen. Dus werk zo veel mogelijk online, maar sluit dan je computer af en ga op pad.

- 8 Dat het online staat, wil nog niet zeggen dat het waar is**
Het internet is prachtig, maar het staat vol met onbetrouwbare informatie. Maak niet de fout door alles wat je online vindt voor waar aan te nemen. Check altijd in andere bronnen, zelfs als je voor je informatie hebt betaald. Als dat mogelijk is, raadpleeg dan altijd de originele bron.
- 9 Geef je onderzoek door**
Hoeveel tientallen jaren je ook aan je onderzoek besteedt, het zal nooit klaar zijn. Maak een plan hoe je onderzoek aan de volgende generatie onderzoekers door te geven. Laat goede notities na, noem je bronnen, leg gebruikte afkortingen uit... kortom, laat je onderzoek na zoals je zelf zou wensen het van een ander weer op te pakken.
- 10 Sterf niet met al je verhalen nog in je hoofd**
Genealogie gaat niet alleen over het doen van onderzoek. Het gaat ook over verhalen vertellen en er voor zorgen dat het nalatenschap van je voorouders wordt doorgegeven aan de volgende generaties. Zonder die verhalen heeft je onderzoek voor de ander veel minder betekenis. Het nalatenschap van je voorouders ligt in jouw handen. Onderzoek doen is prima, maar vergeet vooral niet dat jij bent uitverkoren hun verhalen door te vertellen.
- 11 DNA is geen troefkaart**
DNA is slechts een van vele informatiebronnen om relaties te bevestigen of te ontkrachten. Het transcriberen van deze resultaten zal altijd menselijke fouten bevatten, waardoor valse informatie ontstaat. Dus resultaten uit DNA analyse altijd gebruiken in combinatie met andere bronnen.
- 12 Alles wat je op het internet zet zal worden "geleend"**
Accepteer nu maar dat welke familie informatie je ook op het internet zet, het zal worden "geleend", of domweg gestolen. En je zult waarschijnlijk niet de credits krijgen voor je vele harde werken. Dat is nu eenmaal de aard van het beest... het internet. Leg je erbij neer.

Aanvulling Gouden Regels

door Eric Hennekam

- 13 Goed genealogisch onderzoek begint met literatuuronderzoek**
Maak daarbij bijvoorbeeld ook gebruik van het beroemde online Genealogisch Repertorium bij het CBG. Behandel deze literatuur zoals je alle bronnen moet benaderen. Wees kritisch en controleer alle informatie aan de hand van andere bronnen.
- 14 Maak gebruik van goede genealogische software**
Verwerk alle gegevens in een goed genealogieprogramma. Bepaal de keuze voor een programma aan de hand van de doelstellingen van je onderzoek. Veel beginnende onderzoekers maken gebruik van het gratis programma Aldfaer. Let bij je keuze vooral op of ze de mogelijkheid hebben om informatie via het Gedcom format te importeren of exporteren. Betaalde software is niet per definitie beter dan gratis software!

15 Zet je gegevens nooit op commerciële sites

Niet alleen worden je gegevens zeer regelmatig en zonder enige moeite "geleend" door andere onderzoekers, de gegevens worden door genealogische websites als GenealogieOnline of MyHeritage zelfs gebruikt voor eigen (commercieel) gewin.

16 In de journalistiek is van toepassing: één bron is geen bron

Deze regel komt uit de journalistiek en benadrukt nogmaals dat je bronnen met elkaar moet vergelijken. Dat lukt niet altijd bij genealogische onderzoeken. Maar vermeld in je publicaties altijd alle primaire en secundaire bronnen.

17 Bekijk ook lokale, regionale of landelijke geschiedenis

Gebeurtenissen in het leven van je voorouders staan niet op zichzelf. Wat zij meemaakten en hoe zij leefden, is beïnvloed door de omgeving om hen heen. Lokale, regionale en landelijke geschiedenis doet je begrijpen waarom zij bepaalde keuzes maakten of in welke omstandigheden zij werkten en leefden. Gebruik literatuur over plaatsen, bedrijven, organisaties of gebeurtenissen om je onderzoek in de juiste context te plaatsen.

Aanvulling Gouden Regels

door John Boeren

18 Kijk verder in bronnen dan die ene vermelding

Veel bronnen zijn systematisch aangelegd en bevatten veel meer informatie dan de ene vermelding die voor je eigen onderzoek van belang is. Vaak kan de vermelding over een gebeurtenis in het leven van je voorouders beter begrepen of anders geïnterpreteerd worden als je de bron nader bekijkt en onderzoekt.

19 Tradities zijn niet altijd door iedereen aangehouden

In het genealogisch onderzoek kom je veel gebruiken en tradities tegen. Hoewel deze gebruiken vaak toegepast zijn, zul je ook situaties tegenkomen waarin afgeweken is van de traditie. Neem dus niet aan dat het gebruik altijd de regel is, om daar vervolgens je theorie op te baseren.

20 Religie is niet allesbepalend

De katholieke kerk heeft andere gebruiken en andere bronnen, dan bijvoorbeeld de protestantse kerk. Sluit bronnen van andere geloofsgemeenschappen niet uit voor het vinden van informatie over je voorouders. Ze kunnen - om welke reden dan ook - toch in deze bronnen genoemd worden.

21 Lees de bron nauwkeurig en verwerk alle informatie

Bronnen vermelden vaak veel informatie die genealogen vooral zoeken: een naam, een datum, een beroep. Maar wees je bewust van de overige informatie, vergeet niet om die ook te verwerken. En lees een bron nauwkeurig: de datum van de akte en de datum van de gebeurtenis zijn niet per definitie hetzelfde.

22 Dezelfde familienaam betekent niet dat je een familiewapen hebt

Voor de heraldici: niet iedereen met dezelfde familienaam behoort tot de familie met het familiewapen. Toon eerst aan dat je afstamt van de persoon die dit familiewapen voerde, of toon aan dat je familie bent van de persoon die het wapen liet ontwerpen en registreren.

23 Doe ook onderzoek naar broers en zussen van je voorouders

Veel onderzoekers kiezen ervoor om alleen te zoeken naar hun eigen voorouders. Daarbij slaan ze de andere kinderen uit een gezin over. Het kost extra werk. Toch kan het - zeker in de vroegere periodes - van groot belang zijn te weten wie nog meer tot het gezin of de familie behoorde. Zij kunnen (aanvullend) bewijs leveren voor een theorie.

24 Genealogie is meer dan namen en data

Het is helemaal niet interessant om een lijst met namen en geboorte- of overlijdensdata te presenteren. Veel boeiender wordt het als van die personen verhalen te vertellen zijn.

25 Besef je dat iedere familie 'zwarte schapen' kent

Wie onderzoek doet naar de geschiedenis van zijn/haar familie ontkomt niet aan familieleden met 'geheimen'. Denk aan: buitenechtelijke kinderen, criminelen, psychiatrische patiënten, oorlogsverleden. Wees hierover eerlijk en verdraai geen feiten. Laat het je onderzoek niet beïnvloeden, of je doen stoppen. Niemand draagt de schande van zijn voorouders.